

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Правил визначення якості природного газу»
(далі – проєкт акта)

1. Мета

Проєкт акта розроблено з метою реалізації положень статті 18² Закону України «Про ринок природного газу» та запровадження в Україні механізмів визначення якості природного газу, що відповідають європейським та міжнародним стандартам, створення умов для усунення технічних бар'єрів у торгівлі, забезпечення можливості здійснення незалежного контролю якості природного газу призначеного для споживачів.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Якість природного газу (його фізико-хімічні показники та інші характеристики), що постачається споживачам в Україні, у тому числі населенню, повинна відповідати європейським та міжнародним стандартам.

Європейськими та міжнародними стандартами встановлюється мінімально допустиме значення нижчої теплоти згоряння природного газу на рівні 7600 ккал/м³ (31,8 МДж/м³). Допустимий діапазон вищого числа Воббе регламентується від 9840 ккал/м³ (41,2 МДж/м³) до 13020 ккал/м³ (54,5 МДж/м³) з допустимим максимальним відхиленням від номінального значення ± 5 відсотків. Водночас зазначеними стандартами вміст метану, азоту, водню чи важких вуглеводнів у природному газу не встановлюються нормативами.

Кодексом газотранспортної системи, затвердженим постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823, встановлюються норми якості, фізико-хімічні показники та інші характеристики природного газу, однак, такі норми застосовуються для природного газу, що допускається до транспортування газотранспортною системою, та не встановлюють вимоги до якості природного газу для споживача.

Наказами Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 14 грудня 2015 року № 187 «Про скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року», та від 25 грудня 2015 року № 209 «Про скасування національних стандартів, які розроблені на основі міждержавних стандартів, що розроблені до 1992 року, та скасування міждержавних стандартів в Україні, що розроблені до 1992 року» скасовано низку стандартів колишнього СРСР, що регулювали методи визначення показників якості природного газу, у тому числі:

Методи визначення вмісту водяної пари та точки роси вологи;

Метод визначення температури точки роси вуглеводнів;

Метод визначення загальної та органічної сірки;

Метод визначення питомої теплоти згоряння» та інші.

Наказом Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 26 грудня 2017 року № 459 «Про перенесення терміну скасування чинності

національного нормативного документа та міждержавних нормативних документів в Україні» чинність ГОСТу 5542-87 «Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия» була подовжена до 01 січня 2019 року з метою розроблення та затвердження нового нормативно-правового акта щодо якості та безпечності природного газу, який відповідатиме європейським та міжнародним стандартам.

Прийняття постанови забезпечить нормативне врегулювання вимог до якості природного газу та його контролю, а також створить умови для узгодження законодавства у цій сфері.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується відповідно до статті 18² Закону України «Про ринок природного газу» затвердити постановою Кабінету Міністрів України Правила визначення якості природного газу, якими встановлюються: вимоги до якості природного газу та його замінників з метою захисту життя та здоров'я людини, задоволення загальносуспільного інтересу, національної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, природних ресурсів та запобіганню порушення прав споживачів.

4. Правові аспекти

У цій сфері правового регулювання діють такі нормативно-правові акти:

Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції»;

Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції»;

Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»;

Закон України «Про стандартизацію»;

Закон України «Про ринок природного газу»;

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»;

Кодекс газотранспортної системи, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2493, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1378/27823;

Кодекс газорозподільних систем, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2494, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1379/27824;

Кодекс газосховищ та критеріїв, згідно з якими до певного газосховища застосовується режим договірному доступу або режим регульованого доступу, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30 вересня 2015 року № 2495, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1380/27825.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту акта не потребує витрат з державного та/або місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Публічні консультації, відповідно до Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», не проводились.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, які:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття акта забезпечить реалізацію положень статті 18² Закону України «Про ринок природного газу», сприятиме виконанню Україною зобов'язань, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та забезпечить запровадження в Україні механізмів технічного регулювання якості природного газу відповідно європейських стандартів, створить умови для здійснення незалежного контролю якості природного газу призначеного споживачам.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

Денис ШМИГАЛЬ

«___» _____ 2026 року